

JAMHUURIYADA SOMALILAND

GOLAHA WAKIILLADA

Xeerka Xawaaladdaha Somaliland
Xeer Lr. 86/2019

Xafiiska Madaxweynaha

Sum: JSL/XM/WM/222-303/052019

T'aar: 02/05/2019

Wareegto Madaxweyne

Dhaqan-galka Xeerka Xawaaladaha Somaliland

Xeer Lr. 86/2019

Markaan Arkay: Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland, Qodobka 90aad;

Markaan Helay: Go'aanka Golaha Wakiillada, Go'aan Lr. GW/KF-39/829/2019, kuna taariikhaysan 13/04/2019, njeeddadiisuna tahay soo gudbinta go'aanka ansixinta Xeerka Xawaaladaha Jamhuuriyadda Somaliland;

Markaan Arkay: Qodobada 75aad iyo 76aad, ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland;

Waxaan soo-saaray:

Wareegtadan lagu baahinayo Dhaqan-galka Xeerka Xawaaladaha Jamhuuriyadda Somaliland, Xeer Lr. 86/2019.

Allaa Mahad Leh

Muuse Biixi Cabdi
Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaliland

RL: 148
RECEIVED
H4635
04/05/2019

**The Republic of Somaliland
House of Representatives**

Head Quarter Hargeisa.

**Jamhuuriyadda Somaliland
Golaha wakiilada**

Xarunta Hargeisa

Ref: GW/KF-39/829/2019

Date: 11/04/2019

Ujeedo: Go'aanka Ansixinta Xeerka Xawaaladdaha

"Xeer Lr.86/2019"

Maarkuu Arkay:- Qodobada 53^{aad}, 74^{aad} (1), 76^{aad}, 77^{aad} iyo 78^{aad} ee Dastuurka Jamhuuriyda Somaliland.

Maarkuu Arkay:- Qodobada 11^{aad}, 13^{aad} iyo 31^{aad} ee Dastuurka Jamhuuriyda Somaliland ka hadlaya Dhaqaalaha, Baananka, xoriyahada la haanshaha hanti gaar ahaaneed.

Maarkuu Arkay:- Baahida loo qabo hubinta iyo xaqiijinta habsami u maaraynta ka ganacsiga xawaaladaha.

Markuu Ogaaday:- Muhiimada ay leedahay in xeer loo samacyo Ganacsiga Adeegayada Maaliyadeed ee Xawaaladdaha.

Markuu tixgaliyay:- In loo baahan yahay in la helo Xeer lagu maareeyo lacagaha Xawaaladaha iyo shuruudaha looga baahan yahay.

Markuu u codeeyay:- Ansixinta Xeerka Xawaaladdaha **Kal-fadhiga 39^{aad} ee Fadhigiisi 15^{aad}** taariikhda ahayd **01/04/2019** oo ay goob joog ahaayeen **(48)** Mudane oo ka mida ah mudanayaasha Golaha Wakiilada

Website: www.somalilandparliament.net

WUXUU

Cod aqlabiyad ah sodon iyo shan (35 cod) mudane oo gacan taag ah ku Ansixiyay Xeerka
Xawaaladdaha Xeer LR:86/2019

ALLAA MAHAD LEH

C/risaaq Siciid Ayaanle
Xoghayaha Guud ee G/Wakiilada JSL

Baashe Maxamed Faarax
Gudoomiyaha Golaha Wakiilada JSL.

JAMHUURIYADDA SOMALILAND

GOLAHA WAKIILLADU

Maarkuu Arkay:- Qodobka 11^{aad}, Qodobka 13^{aad}, Qodobka 31^{aad}, Qodobada 53^{aad}, 74^{aad} (1) 76^{aad}, 77^{aad} iyo 78^{aad} ee Dastuurka Jamhuuriyda Somaliland.

Maarkuu Arkay:- Baahida loo qabo hubintaiyoxaqiijintahabsamiumaaraynta ka ganacsiga xawaaladaha.

Markuu Ogaaday:- Muhiimada ay leedahay in xeer lagu maamulo loo sameeyo Ganacsiga Adeega Xawaaladdaha

Markuu tixgaliyay:- Baahida in la helo Xeer lagu maareeyo lacagaha Xawaaladaha iyo shuruudaha looga baahan yahay Xawaaladdaas oo ku salaysan Sharci.

WUXUU ANSIXIYAY XEERKAN

CUTUBKA 1AAD

MABAA'DIIDAGUUD

Qodobka 1aad

Eray-bixin

HaddiiaansikaleloomacnaynXeerkangudihiisa,erayadasoo socdaa waxa ayyeelanayaan macnaha ku hor qoran:

“Baanganacsi”waxaloolajeedaahay’adkastaoomaaliyadeedhanoqotowaddaniamas hisheeyetaasooqabatadhigaallo, bixisanaamaahoganacsiiyoadeegyomaalgashi;

“Baanka”waxaloolajeedaaBaankaSomalilandeelaguusaasay Xeerka Baanka Dhexe ee Somaliland Xeer Lr. 54/2012;

“Dal” waxa loola jeedaa dalka Jamhuuriyadda Somaliland;

“Dammaanad”waxaloolajeedaaqaddarlacageedoo cayiman, dahab amah anti ma-guurto ah oo u dhiganta qaddarka lacagta ah ee xeerku sheegay ooBaankukahaynayoxawaaladmuddadaay ruqsaddu shaqaynayso;

“Goobganacsioorasmiah”waxaloolajeedaadhismekasta ooxawaaladdu leedahayamaheshiiskauukukiraysatayayka hadhsantahayuguyaraanhal(1)sannotaariikhdaaysoocodsato ruqsadda;

“Hakin”waxaloolajeedaainsikumeelgaadhahloojoojiyo muddo cayiman ku shaqaysiga ruqsad uu Baanku bixiyey;

“Laan”waxaloolajeedaaxafiisayxawaaladdikafuratay degmo ama gobol ka mid ah dalka;

“Laanxawaaladshisheeye”waxaloolajeedaaxafiisayxawaalad shisheeye ka furatay dalka;

“Kacday (Musalaf):waxaa looga jeedaa xawaalada raasameelkeeda iyo deynanteedu is’lekaadeen ama dayntu ka badatay deynta lagu leeyahay oo ay bixin kari weydo marka ay *waajibto*.

“Raasamaalkagundhigaah”waxaloolajeedaalacagtaqof kaliya, shuraako ama saamiley ku asaaseen ganacsi xawaaladeed;

“Ruqsad”waxaloolajeedaashatiganacsixawaaladeedoo loo bixiyey si waafaqsan Xeerkan;

“Shakhsidabiiciah”waxaloolajeedaaqofkastaoobaniaadam ah;

“Shakhsiqaanuuniah”waxaloolajeedaahay’adkastao lehjiritaankamadax-bannaansaamileydeedaamaasaasayaasheeda isla markaana iskeed ugeli karta heshiis, oogi karta looguna oogi karo dacwad;

“Wakiil”waacidkastaoxawaaladshisheeyeamawaddani ahuxilsaaratayin ayugafulisohawlaheedaxawaaladeedgobolama degmo dalka ka mid ah;

“Xarun”waxaloolajeedaaxafiiskaguudeelagamaamulo xawaaladda;

“Xawaalad”waxaloolajeedaaganacsi kastaoosiXeerkan waafaqsan ubixiya

adeegyadalacagdiristaiyolacagbixintadalkagudihiisa ama dibaddiisa;

“Xawaaladshisheeye” waxaloolajeedaaganacsixawaaladeedooayleeyihiindadaanah aynmuwaadiinreerSomaliland ah.

“Lacag” Waxaa loolla jeeda lacag naqad ah ama ta loo adeegsado aallada casriga ah ee Electronik ah.

Qodobka 2^{aad} **Magaca Xeerka**

Xeerkan waxa lagumagacaabayaa XeerkaXawaaladaha XeerLr 86/2019

Qodobka 3^{aad} **Ujeeddada Xeerka**

UjeeddadaXeerkaniwaahubintaiyoxaqiijintahabsamiumaaraynta ka ganacsiga xawaaladaha.

Qodobka 4^{aad} **AdeegyadaMaaliyadeedee Xawaaladaha**

Iyadaooayreebbantahayin cidinabixiso adeegxawaaladeedhaddiiaanayruqsadka haysan Baanka, xawaaladkasta:-

1. OoruqsadlagusiyeysiwaafaqsanXeerkan,waxau bannaan in ay lacag u dirto ama ka hesho dalka gudihisa iyo dibadiisa.
2. Waxaaykubixinkartaaamakuqabankartaa lacagaha ay bixinayso ama dirayso Shilinka Somaliland**iyado loo raacayo Siyaasada isku bedalka Lacagaha qalaad ee baanka.**
3. Waxa ka reebban bixinta adeegyadan soo socda:
 - b. ka ganacsiga macdanta;
 - t. dayminta lacagaha;
 - j. qabashada dhigaallada iyo furitaanka xisaabo socda hadii aan ogolaanshiyo laga helin Baanka.
 - x. haynta lacag la soo diray muddo ka badanlaba (2) bilood.
4. Waxalaamahakareebbaninaygoobahoodaganacsikudhexfuliyaan adeeg ka baxsan ka Baanku **ruqsada u siiyay.**

CUTUBKA 2AAD **Qodobka 5^{aad}** **AsaasiddaXawaaladaha**

1. XawaaladkastaooolaasaasayowaaanjiritaankeedasharciyeedlagadiiwaangeliyoBaan ka.
2. Qaababkan kala duwan ayaa loo asaasi karaa xawaalad:-

B. Xawaaalad shuraako loo leeyaha, iyo

T. Xawaalad keli loo leeyahay

Qodobka 6^{aad}

Shuruudaha Ruqsadda

Cidkasta oo doonaysa inay heshoro ruqsad xawaaladeed waxa ku waajib ah inay guddiso Baanka ama ku bixiso:-

1. Warqada Codsiga ruqsadda oo baanku wareegto ku soo saarayo.
2. Heshiiska asaaska Xawaaladda (Articles of Association)
3. Xeerka Xawaaladda (Memorandum of Association).
4. Dammaanadda lacageed oo eekuxusan qodobka 8aad faqraddiisa (1) ee Xeerkan.
5. Magacyada iyo Raadraaca taariikh nololeedka Madaxdasarsare ee Xawaaladda.
6. Xaashida dembi la'aanta ee Madaxda Sare ee Xawaaladda.
7. Iyada oo marwalba loo eegayo heerka sarifka Shilinka Somaliland:

B. Khidmada codsiga furida Xawaalad Wadani ah wuxu noqonayaa 5,000,000/- (Shan milyan SL\$H) oo aan la celinayn (non-Refundable).

T. Khidmada codsiga Xawaalad ajnebi ahi wuxu noqonayaa 15,000,000/- (Shan iyo Toban milyan SL\$H) oo aan la celinayn (non-Refundable).

8. Caddayn qoraal ah oo ay ka keento baan ganacsi oo uu aqoonsanyahay Baanku, taas oo muujinaysa raasamaalka gundhiga ah oo qaddarkiisu dhan yahay:

B. Xawaalad Wadani ah = 2,000,000,000 SL\$H (Laba bilyan) oo Somaliland Shillin ah.

T. Xawaalad Shisheeye ah = 5,000,000,000 SL\$H (Shan bilyan) oo Somaliland Shillin ah.

9. Qorshe ganacsiyeedka (business plan) xawaaladda oo si faahfaahsan uu muujinayo nooca ganacsiga, qaab-dhismeedka, maamulka xawaaladda, iyoo doro amaaliyadeedka saddexda sanno ee u horreeya.

10. Caddaynta lahaanshahaxarun ganacsi oo rasmi ah.

11. Laamaha ay ka furi doonaan dalka.

Qodobka 7^{aad}

Ruqsad-Siinta Laamaha Xawaaladaha Shisheeye

1. Haddi xawaalad shisheeye ay doonayso in ay laanka furato dalka, waxay ka mid noqonaysa shuruudaha ruqsad-siinta xawaaladaha waddaniga ah hadaan xeerku si kale jideyn.
2. Waa in xarunta guud ee xawaaladdu qoraal rasmi ah soo raaciso codsiga kaas oo ay ku dammaanad qaadayso masuuliyadda laanta.
3. Waxa uu Baanku codsankaraacadda moyxogodheeraad haddii uu baahdo.
4. Haddi ay madaxda xawaaladda ku jiraan dad ajnebi ahi wa in ay keenaan degaanshaha dalka (Residence Permit)

Qodobka 8^{aad}

Dammaanadda Ruqsadda

1. Shirkad kasta oo ruqsad loo siiyey in ay bixiso adeeg

xawaaladeedwaxaayBaankadhigaysaa dammaanadlacageedoo qaddarkeedu dhan:

- b. Xawaalad wadani ah 1,000,000,000 SLSH (hal bilyan oo Somaliland shilling ah).
- t. Xawaalad Shisheeye ah 3,000,000,000 SLSH (Saddex bilyan oo Somaliland shilling ah).

2. Haddii xawaaladdu:-

- b. Soo celiso ruqsaddii ay haystay;
- t. Kuguul-darraysatoin ay cusbooneysiisoruqsaddhacday; ama
- j. Ruqsadda lagala noqday,

WaxaBaankudammaanaddakuxusanfaqradda(1)eeqodobkanka bixindoonaqaddarkalacageedeemacaamiishukuleedahay,haddii ay jirto.

- 3. Haddiixawaaladdusoocelisoruqsaddaamaruqsaddalagala noqdo,Baankunakuqancoinaanayjirinlacagaymacaamiishiisuku leeyihiin, waxa la sii daynayaa dammaanadda.
- 4. DammaanadloogahayoxawaaladsiwaafaqsanXeerkan,uma adeegsankartodankale,lamabixikarto,umabixinkartodaynlaguyeeshay nooca ay doonto ha noqotee.
- 5. Haddiilacaddeeyoin saamiileXawaaladeedkacdayama maxkamadiamartayinlalawareegohantidiisa gaarkaahseekabaxsanujeeddadadammaanaddaloohayo,qaddarkadammaanaddawa xa loo aqoonsanayaa in aanay ka mid ahayn hantidiisa.
- 6. lacagta xawaaladaha ee la isugu gudbiyo mobile waxaa baanka dhexe ka qaadayaa inta shirkadu ka qaado macmiilka iyagoo ku wada xidhiidhaya qalab ay ku wada socdaan.

Qodobka 9^{aad}

CusbooneysiintaRuqsadda

Xawaaladkastaawaain aysoocodsatocusbooneysiinta ruqsaddhacdayhal(1)bilkahortaariikhdaayruqsaddudhacayso, iyada oo ku shubaysa Baanka khidmada cusbooneysiinta:

- A. Xawaalad wadani ah= 2,000,000 SHSL (laba milyan oo SHSL).
- B. Xawaalad Shisheeye ah= 7,000,000 SLSH (Todoba milyan SHSL).

Qodobka 10^{aad}

HakintaIyoLaNoqoshadaRuqsadda

- 1. Baankuwaxauhakinkaraaruqsadxawaaladeedmuddoaanka badnaynsagaashan(90)maalmoodhaddii xawaaladdu kuguul-darraysatoin ay uhoggaansanto qodabbadaXeerkan.
- 2. Haddi xawaaladu u hogaansanto Mudada ku xusan farqada 1aad ee qodobkan,waxa u baanku qaadi doona hakinta.
- 3. Haddiixawaaladdu sii waddojabintaXeerkan,waxaBaankusikamadanbaysahugalananoqondoona ruqsadda,iyadoolagamamnuucayoin ayruqsadsoocodsato muddo (6) bilood ah.

4. Waxa Baanku la noqonayaa ruqsad xawaaladeed haddii:

- b. Xawaaladdu kuguul-darraysatoin ay uhogaansantoama dhawtrotilmaamoqoraalahooBaankuu farayosi waafaqsan Xeerkan;
- t. Aycaddaatoinxawaaladdu soogudbiyseycaddaynbeenah ama marin habowsan markii ay dalbanaysey ruqsadda;
- j. Aycaddaatoinxawaaladdu kuhawlantahay falalkadhan ah danta guud ama danta macaamiishiisa;
- x. Raasamaalkaxawaaladduhoosugadhacoqaddarkakuxusan Qodobka 6aad faqradiisa (8)

Kh. Ay jabiso heshiis baanka dhexe ee Somaliland wada galaan

Qodobka 11aad

SooCelintaRuqsadda

1. Baankuwaxauuaqbalayaa codsi soo celin amahakin ruqsadeed ka dib marka ay u caddaato in aqbalaadaasi aanay khatar ku keenayn deganaanshaha suuqyada maaliyadeed ee dalka.
2. Haddiixawaaladsoocelisoruqsadayhoreuhaysatay,waxauu Baanku magacaabayaa hanti-dhawremadax bannaanoo45maalmood gudahood ku soo caddeeya in:
 - b. Dhammaanlacagihiiaydirayseyayheleenloodirayaashii; iyo
 - t. Haddiiajjiraanlacagoaangaadhinloodirayaashiidibloogu soo celiyey dirayaashii.
3. Haddiihanti-dhawruhusoocaddeeyoinaanayjirindaynayku leeyihiinciddakuxusanxubnaha(c) iyo (t) eeafaqradda(2)eeqodobkan,waxa Baankuxawaaladdasiinayaawarqadcaddaynaysain ay si Xeerkan waafaqsan u xidhay ganacsigeedii.

Qodobka 12aad

MuddadaRuqsadda

1. RuqsadahaxawaaladeedeeBaankubixiyaawaxaaykumuddaysan yihiin hal (1) sanno.
2. CidkastaooruqsadloosiiyaysiwaafaqsanXeerkanwaainayku bilowdo adeegga ruqsadda loo siiyey muddo sannad gudaheed ah.
3. Xawaaladkasta ookuguul-darraysatain ay kubilowdohawlaheeda muddadakuxusanafaqradda(2)eeqodobkan,waxaay dib u soocodsanaysaaruqsadcusubiyadaoosoobuuxinaysadhammaan shuruudaha ruqsad siinta.
4. **Xawaalad kasta oo ku guul daraysata waa in codsiga ku cadeysaa sababta ay ku guul dareysatay ee ruqsada loogalaa noqdey**

Qodobka 13aad

Isku-BiiriddaXawaaladaha

1. Laba(2)xawaaladoodamainkabadanwaxaubannaaninayiskubiirikaraan.
2. Isku biirida xawaaladaha waxa ansixinaya Baanka.
3. Xawaaladaha iskubiirayaawaainaysoobuuxiyaanshuruudaha xawaalad cusub iyadoo la raacayo Qodobka 6^{aad} ee Xeerkan.
4. Oggolaanshahakuxusanfaqradda(1)eeqodobkanwaxaBaanku bixintiisaueegidoonosaamayntauukuyeelanayoadeegyadaiyo xasiloonida suuqyada maaliyadeed ee dalka.

Qodobka 14^{aad} **Dhammaadka Xawaaladda**

1. **Xawaalad u haysata ruqsad si waafaqsan xeerka waxa lagu Xidhaya:**
 - b. Amar maxkamadeed oo kama danbays ah.**
 - t. Raali ahaanshaha saamileyda; ama**
 - j. Hadii xawaaladu Kacdo (musalafto)**
2. **CodsigaXidhidxawaaladeedeekasoobilaabmaxawaalad ruqsad u haysatay si waafaqsan Xeerkan, waxauukuansaxayaakadibmarkauuBaankusiyo caddaynta ku xusan qodobka 13aad faqraddiisa 4aad ee Xeerkan.**
3. Asbaabahagebogeabayntaekuxusanfaqradda1aadeeqodobkan waxa korjeege ka noqon doonta MaxkmaddaGobolka.
4. Tallaabooyinkadheeraadkaaheeloobaahdomuddadaaysocoto dhammaadka waxa loo raacayaa Xeerka Shirkadaha .

CUTUBKA 3AAD **MAARAYNTA XAWAALADAHA**

Qodobka 15^{aad} **Maamulka Xawaaladaha**

1. Xawaaladkastawaxawaajibkuahinay yeelato uguyaraanhalAgaasime Fulineed.
2. Xawaaladkastaawaain ay shaqaaleysiiyosaraakiilaqoon, xirfad,hufnaaniyowaayo-aragnimokufilanulehadeegga xawaaladaha.
3. **Shuruudaha Agaasimaha Fulintu (CEO) waa:-**
 - b. in uu yahay Muwaadin reer Somaliland ah.**
 - t. in uu yahay qof lagu yaqaan shaqsi wanaag iyo akhlaaq.**
 - j. In uu haysto Shahado Jaamacadeed.**
 - x. in uu aqoon u leeyahay Maaliyadda,Baananka iyo Xisaabadka.**
 - kh. in uu Khibrad 5 Sano ah leeyahay.**
 - d. in aanu ahayn Shaqaale dawladeed.**
4. Magacyadaiyo raad-raacanololeed (C,V) ee saraakiisha sarsarewaxaloosoogudbinayaa Baanka.
5. AgaasimahaFulintaamasaraakiishasarsarewaxakareebbaninaykahawl galaan xawaalad kale.
6. Xawaalad kastaa waa in ay yeelato sarkaal u qaabilsan ka hortaga maydhista lacagaha.

Qodobka 16^{aad}
HantiDhawr-KaXawaaladaha

1. Xawaaladkastaawaain aysannadkastamagacawdohanti-dhawre madax bannaan oo uu ansixinayo Baanku.
2. Waainxawaaladdusaddexdabiloodeeuguhorreeyasannadka ugu soogudbiso Baankanuqulkamidahwarbixin xisaabeedkamaaliyadeed oo uu ku saxeexan yahay hanti-dhawrelaaqoonsanyahay (Audited Financial Statements).
3. Haddii Baanku ku qanciwaayowar bixintahanti-dhawrka, waxa uu amarkusiinayaain xawaaladdu magacawdo hanti-dhawre kale oo uu ansixinayo Baanku

Qodobka 17^{aad}
Kaydinta Xogta Dhaqdhaqaaqyada

1. Xawaaladkastaawaain ay ku kaydiso xogta dhaqdhaqaaqyada lacageed ee ay samaysobuuggaag xisaabeed uu Wareegtokusoo saari doono Baanku muddadiiba mar.
2. Xawaaladkastaawaain ay soobandhigtobuuggaag xisaabeedka ku xusan faqradda 1aadeeqodobkan siloobaad homarka ay wargelin qoraal ah ka hesho Baanka.
3. Buuggaag xisaabeedyada iyo xogahadhaqdhaqaaqyada ee ay xawaaladi samaysowaa in ay hayso ugu yaraanshan(5)sannoooka bilaabanta taariikhda dhaqdhaqaaqa uhorreeyaaysamaysay.

Qodobka 18^{aad}
Laamaha Iyo Wakiillada

1. Xawaaladkastaawaxa ay gobolladiyo degmooyinkadalkaku yeelan kartaa laamo ama wakiillo.
2. Xawaaladinamafurankartolaanmanayeelankartowakiilhaddii aanay ogeysiin qoraal ah soo gaadhsiin Baanka.
3. Waainlaamuhulasocodsiiyaan Baankahaddii ay kagu urayaangoobhore oo ganacsi.

Qodobka 19^{aad}
Daryeelka Macaamiisha

1. Xawaaladkastawaxa aawajibku ahin aymacaamiisheeda qoraalahaanku wargelisomacluumaadka laxidhiidhaadeegyada ay fidiso, sida khidmad dadi ridda, shuruudda lacagdirista iyo lacag qaadashada, iyo saacadaha shaqada.
2. Xawaaladkastaawaain ayyeelato xafiisamagacawdo sarka aluxilsaarandaryeelkamacaamiishaoomasuulkanoqon doona qabashada iyo xallinta cabashooyin macmiilka.
3. Xawaaladkasta waxa aawajibku ahilaalinta xogtamacaamiisha haddii aanu sharci jideyn bixinteeda.
4. Haddii ay xawaaladdu baalmarto faqradda 3aadeeqodobkan, waxa macmiilkudacwadmadaniahka furankaraamaxkamadda heer gobol.

CUTUBKA 3AAD
AWOODDAHA BAANKA
Qodobka 20^{aad}
Awoodaha Baanka

Baankuwaxa:-

1. Uuawooduleeyahayin uukukordhiyoshuruudo dheeraadahruqsadahaxawaaladeedeeuuubixiyosiwaafaqsan Xeerkan iyo Xeerka Baanka Dhexe.
2. Uubeddalikaraa,qaadikaraaamauuwaxkukordhin karaa shuruudo uu hore ugu ladhay ruqsad xawaaladeed.
3. Uuawooduleeyahaykahor intaaanubixinruqsadinuuhubiyoin qalabka iyo xaruntaxawaaladdu ku habboon yihiin bixinta adeeg xawaaladeed.
4. Uu kaga jawaabayaa codsiyada ruqsadaha xawaaladeed ee loo soo gudbiyo muddo hal (1) bil ah gudaheed.
5. Uumuddadakuxusanfaqradda(4)ee qodobkangudaheedaka dalban karaa codsada xog dheeraad ah hadba sidii loogu baahdo.
6. Uuudiidikaraainruqsadalasiyoqofkaanbuuxinshuruudahaloodhigayruqsadbixin taisaga oo raacinaya asbaabta diiditaanka si waafaqsan Xeerkan.

Qodobka 21^{aad}
Kormeerka IyoBaadhiddaXawaaladaha

1. BaankuisagaoofulinayawaajibbaadkaXeerkaniiyoXeerkaBaanka Dhexe dhigayaan,waxauukormeerkusamaynayaahabsamiiu socodka dhaqdhaqaaqyada xawaaladeed.
2. MarkauukormeersamaynayoBaanku,waxawaajibkuah xawaaladahaiyosaraakiishodainayusoobandhigaanbuuggaagxisaabeedka iyo dhammaan dhaqdhaqaaqyada lacageed ama xog kasta oo muhiim u ah gudashada waajibbaadka kormeerka.
3. SaraakiishakormeerkaeeBaankuwaainaysitaancaddaynqoraalah oo awood u siinaysa inay xawaalad kormeeraan.
4. Baankuwaxauuawooduleeyahayinuugalogoobganacsi xawalaadeedhaddiishakimacqulahikagaloinayxawaaladduu fulinayso hawlaheeda ganacsi si baal marsan Xeerkan.
5. Baankuwaxauubaadhayaabuuggaagxisaabeedkaiyodhammaan dhukumentiyada kale si uu u hubiyo u hogaansanaanta Xeerkan.

CUTUBKA 4AAD
CIQAABAHA
Qodobka 22^{aad}

Ganaaxyada

1. **Iyada oo waxba loo dhimayn awoodaha Baanka eeku xusan Qodobka 20aad ee Xeerkan, Xawaaladkasta oo u hogaansami weydawaajibka kuxusan qodobka 20aad waxa lagu ganaaxaya lacag dhan boqolkiiba Konton (50%) khidmada cusbooneysiinta.**
2. Jabinta Qodobka 16aad faqradihiisa (1) iyo (2) waxa ka dhalanaya ganaax lacageed oo dhan SL Shilin 10,000,000 (Toban milyan).
3. Jabinta Qodobka 13aad waxa ka dhalanaya:
 - b. Ganaax lacageed oo dhan SL Shilin 5,000,000 (Shan milyan) haddii uu jabiyo faqradda (2)(b)
 - t. Ganaax lacageed oo dhan SL Shilin 2,500,000 (Laba milyan iyo shan boqol oo kun) haddii uu jabiyo faqradda (3).
4. Dhammaan ganaaxyada lacageed ee kuxusan Xeerka gudahiisa waxaa lagu shubayaa Baanka.
5. Haddii muddo 14 cisho gudahood ah xawaalad dukubixin weydo ganaax kuxusan faqradda (1) ee qodobkan, waxa lagu ganaaxaya boqolkiiba soddon (30%) dheeraadha ku dhacaya khidmada cusbooneysiinta.
6. Xawaaladkasta oo kuguuldaraysata in ay u hogaansanto faqradda (5) ee qodobkan waxa lagu dhacayaa ruqsadda muddo 30 maalmood ah.
7. Shakhsiyaadka dabiiciga ah waxa lagu ciqaabayaa, haddii ay fulin waayaan waajibka ku cad Qodobka 15aad faqraddiisa (6) in laga eryo labadaxa fiis midka midah lagu ganaaxo SL Shilin 15,000,000 (Shaniyo toban milyan).

Qodobka 23aad

Ciqaabaha Shakhsiyaadka iyo Shirkadaha

1. Xawaaladkasta oo jabiso Qodobka 15aad (1), (2) iyo (3); 17aad ee Xeerkan waxa lagu dhacayaa ruqsadda muddo shan iyo afartan (45) maalmood ah.
2. Xawaaladkasta oo jebiso Qodobka 4aad (3), waxaa laga la noqonayaa ruqsadda.

CUTUBKA 5AAD

QODOBO QUBANE AH

Qodobka 24aad

Hirgelinta Xeerkan

1. Dhammaan xawaaladaha shaqaynayaya ka hor Xeerkan waainay ku hirgeliyaan waajibaadka iyo shuruudaha uu dhigayomuddolix (6) bilood gudahooda hokbilaabantataariikhda uu dhacay galay.
2. Xawaaladkasta oo fulin weydawaajibka faqradda (1) ee qodobkan waxa ay gashay faldambiyeedka dhanah Xeerkan, waxa aan lagu ciqaabayaa ganaax lacageed oo dhan SL Shilin 12,000,000 (Labaiyo toban milyan).

Qodobka 25aad
SooSaariddaWareegtooyin

1. Iyada oo uugudanayo Baanku waajib aadka kasaaran fulinta Xeerkan, waxaa uu soo saari doona wareegtooyin ka farcama.
2. Wareegtooyinka uu Baanku soo saarowaxa ay kakoobnaan doonaan waajibadiyo habab faahfaahsano ofulinaya qodobada Xeerkan.

Qodobka 26aad
Fulinla Xeerkan

1. Baanku waxa uu awood buuxda u leeyahay fulinta iyo dhaqan gelinta qodobada Xeerkan.
2. Xafiiska Xeer-Ilalinta Guud ayaa awood u leh oogidda fal dambiyeedyada iyo jabinta qodobada Xeerkan.
3. Maxkamada awood u leh dhegaysiga iyo ka garnaqa dawcadaha ay soo oogaan Xeer Ilalinta Sida ku xusan Farqada 2aad ee qodobbkan.

Qodobka 27aad
Xalinta Khilaafaadka Iyo Racfaan Ka Qaadashada Go'aan Diidmo
Ruqsadeed

1. Xawaalad kastaa waa in ay ku caddaysaa Xeerka Shirkadda habka loo raacayo xallinta khilaafaadka.
2. Go'aamada Baanka ee diidmo ruqsadeed waxaa looga racfaan qaadan karaa Guddiga Xallinta Khilaafaadka Maaliyadeed ee Baanka Dhexe sida ku cad Cutubka 13aad ee Xeerka Baanka Dhexe ee Somaliland Xeer Lr. 54/2012 muddo ku siman 30 maalmood gudahood oo ka bilaabanta maalinta go'aanku soo baxo.
3. Hadii Racfaanluhu buuxiyo shuruudihii looga baahnaa oo loo diido Rukhsada, waxaa Go'aanka Guddiga Xalinta Khilaafaadka looga racfaan qaadan karaa Maxkamada Sare ee Somaliland mudo ku siman 30 (Sodan maalmood gudahood) oo ka bilaabanta maalinta Go'aanka kama dambeysta ah la soo saaray.

Qodobka 28aad
Dhaqangalka Xeerka

Xeerkan wuxuu dhaqan galayaa marka Golaha Wakiiladu ansixiyo Madaxweynuhuna saxceexo.

C/risaaq Siciid Ayaanle
Xoghayaha Guud ee Golaha Wakiilada JSI

Md. Baashe Maxamed Faarax
Gudoomiyaha Golaha Wakiilada JSI